

Proudění vzduchu Nucené větrání

8. Přednáška

Ing. Olga Rubinová, Ph.D.

Harmonogram

t.	část	Přednáška	Cvičení
1	UT	Mikroklima budov, výpočet tepelných ztrát	Tepelná ztráta obálkovou metodou
2		Otopné soustavy – základní rozdělení prvků	Tepelná ztráta dle ČSN 060210
3		Otopná tělesa, potrubní rozvody, armatury, zabezpečovací zařízení	Otopná tělesa
4		Zdroje tepla pro vytápění, plynové spotřebiče, příprava teplé vody	Rozvody
5		Kotelny a předávací stanice	Výkresy
6		Obnovitelné zdroje energie pro vytápění	Kotel
7	VZT	Význam vzduchotechniky, přirozené větrání	Solární ohřev TV + LABORATOŘ
8		Proudění vzduchu, nucené větrání	Přirozené větrání
9		Strojovna vzduchotechniky a prostorové nároky VZT	Distribuce vzduchu
10		Tepelné bilance	VZT potrubí a VZT jednotka
11		Klimatizační systémy a chlazení pro vzduchotechniku	Tepelná zátěž
12		Hluk ve vzduchotechnice, zpětné získávání tepla	Klimatizace
13		Aplikace vzduchotechnických systémů v občanských stavbách	Zápočet

STANOVENÍ PRŮTOKU VZDUCHU PRO VĚTRÁNÍ

Stanovení průtoku vzduchu pro větrání

KONCENTRACE
ŠKODLIVIN

DÁVKY VZDUCHU

VÝMĚNA VZDUCHU

$$V = \frac{M_s}{k_i - k_e}$$

$$V = x \cdot D$$

$$V = O \cdot n$$

v interiéru se nachází výrazný zdroj agencie (látky, energie), jejíž obsah ve vzduchu je nutno regulovat

ukazatelem znečištění vzduchu je člověk (nebo jiný známý zdroj)

místnost má charakteristický provoz zásadní je obraz proudění a provětrání prostor je obsazen proměnlivě

Stanovení průtoku vzduchu pro větrání

DÁVKA VZDUCHU

Výchozím podkladem při stanovení dávky čerstvého vzduchu pro osoby v prostoru větraném venkovním vzduchem je podmínka, kterou stanovil **Max von Pettenkofer** v roce 1877: koncentrace oxidu uhličitého ve vnitřním vzduchu nemá překročit **0,1 % obj.** (Pettenkoferovo číslo). Odpovídající dávka venkovního vzduchu pro osoby nevykonávající fyzickou činnost je cca **25-34 m³/h.os.**

Max Josef von Pettenkofer
(1818-1901) německý chemik a lékař.

Stanovení průtoku vzduchu pro větrání

DÁVKA VZDUCHU

Vyhláška č.6/2003 Sb.

umyvadlo	30 m ³ /h.ks
sprcha	35 - 110 m ³ /h.ks
WC	50 m ³ /h.ks
pisoiár	25 m ³ /h.ks

Vyhláška č. 410/2005 Sb.

žáci ve školách	20 - 30 m ³ /h.os
šatní místo	20 - 25 m ³ /h.os
sprcha	150 - 200 m ³ /h.os

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

práce v sedě	50 m ³ /h.os
Práce lehká	70 m ³ /h.os
práce těžká	90 m ³ /h.os

Stanovení průtoku vzduchu pro větrání

VÝMĚNA VZDUCHU

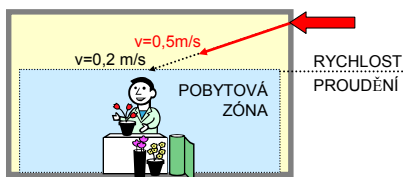
přírozně větrané obytné místnosti	< 1,5
obytné místnosti	0,5 - 2
kino	3
kanceláře	2 - 4
tělocvičny, bazény	2 - 4
chodby	2 - 3
restaurace	6
obchody	5 - 8
jídelny	8
bary s kouřením	10 - 15
kuchyně	15 - 20 (25)
operační sály aj. čisté prostory	20 - 30

jedná se o obvykle doporučené hodnoty

PROUDĚNÍ VZDUCHU FYZIKÁLNÍ ZÁKLADY

Proudění vzduchu v uzavřeném prostoru – fyzikální jevy

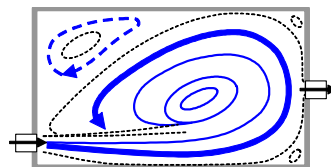
Základním kritériem stavu interního mikroklimatu je i **rychlost a charakter proudění** vzduchu ve vymezené části prostoru (obč. stavby pobytové zóně lidí 1,6 až 2 m nad podlahou). Optimální rychlost v pobytové zóně 0,1 až 0,25 m/s.

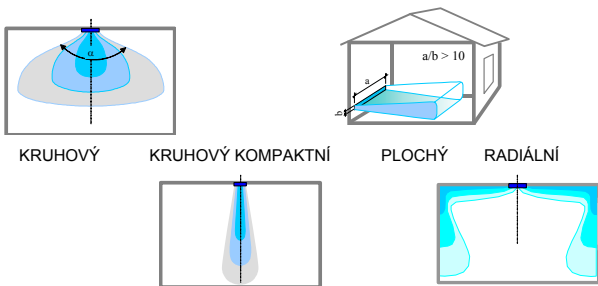
Dosah proudu je vzdálenost od roviny výstředního otvoru po oblast, ve které poklesne rychlost proudu vzduchu na určitou hodnotu (zpravidla 0,5 ms^{-1}).

Proudění vzduchu v uzavřeném prostoru – fyzikální jevy

Pohyb vzduchu v omezeném prostoru je formován **proudy přiváděného vzduchu**, vystupující z otvorů s turbulentním charakterem. Turbulenci je do proudu strháván okolní klidný vzduch.

Geometrie proudu vzduchu – tvar proudu

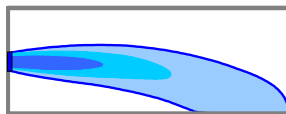

Geometrie proudu vzduchu – vliv teploty

Dle teploty a jejího rozdílu formujícího tvar osy proudů jsou proudy

- **izotermní** (zatopené)
- **neizotermní**.

$$t_p < t_i$$

$$t_p > t_i$$

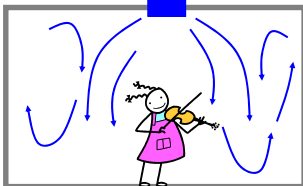
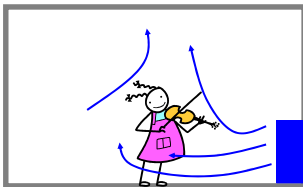
NEIZOTERMNÍ PROUDĚNÍ VZDUCHU

Proudění vzduchu v uzavřeném prostoru – základní typy

Větrání zaplavovací – způsob větrání prostoru, kdy chladnější přiváděný vzduch účinkem gravitace zaplavuje prostor nad podlahou.

Větrání zdrojové – forma vzhůru orientovaného vytěšňovacího větrání

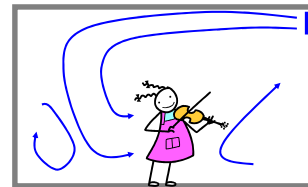
Větrání směšovací, zředňovací – přívod větracího vzduchu výustěmi s velkou intenzitou směšování s okolním vzduchem

Proudění vzduchu v uzavřeném prostoru – základní typy

Větrání soustředěnými proudy (bezpotrubní) – systém celkového větrání velkých prostorů soustředěnými proudy vzduchu, oblast pobytu je větrána zpětnými proudy.

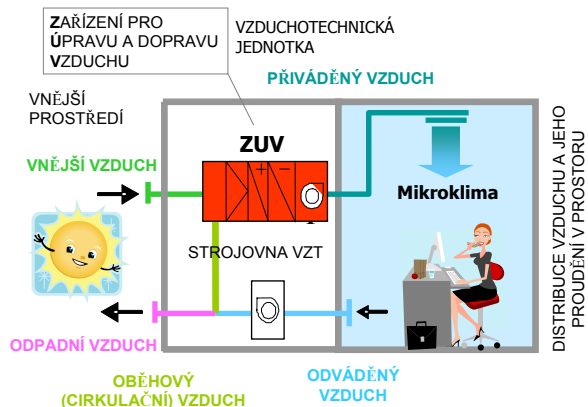
Větrání vytěšňovací – přívod větracího vzduchu výustěmi s potlačenou intenzitou směšování s okolním vzduchem.

PŘEHLED

DISTRIBUČNÍCH PRVKŮ

Vzduchotechnika – základní prvky VZT systému, názvosloví

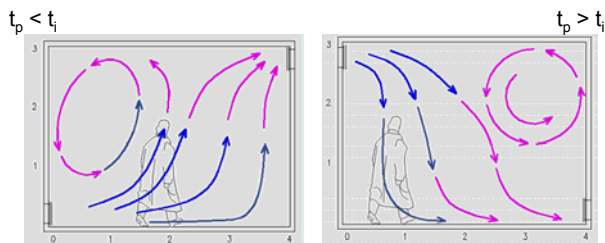
Distribuční prvky – funkce

- estetické zakrytí otvoru
- naměrování proudu vzduchu s určitým charakterem proudění
- nastavení průtoku vzduchu

Směšovací proudění s výraznou turbulencí

SMĚŠOVACÍ PROUDĚNÍ S KRHOVÝM NEBO PLOCHÝM PROUDEM S VÝAZNOU TURBULENCÍ

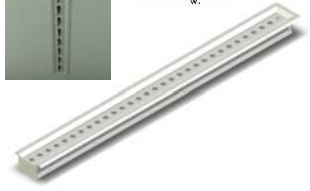
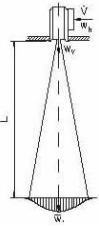
- OBDĚLNÍKOVÁ ŽALUZIOVÁ VYÚSTKA
- DIFÚZNÍ VYÚSTKA
- ŠTĚRBINOVÁ VYÚSTKA

Obdélníková vyústka

Rámeček s jednou nebo dvěma řadami otočných listů (vyústka jednořadá nebo dvouřadá) s regulačním ústrojím

Štěrbínová vyústka

Kombinovaná štěrbinová vyústka

Jejich předností je úzký plochý a po celé délce vyústě vyrovaný vzdušný proud, který je velmi stabilní. Tohoto efektu bylo dosaženo použitím děrovaného pásu na výtokové ploše. Vzhledem k vyrovanému výtoku vzduchu na výtokové ploše lze z těchto elementů skládat štěrbinové pásy

Talířový ventil

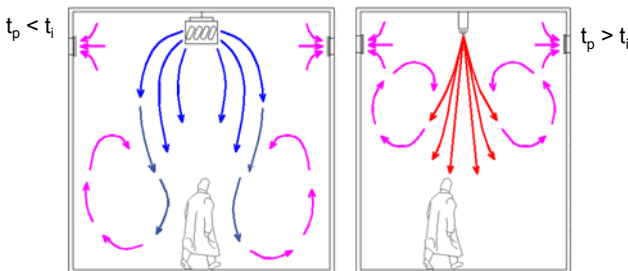

pro distribuci malých průtoků vzduchu ve větraných nebo klimatizovaných prostorech. Plynulá regulace množství vzduchu se provádí otáčením talířů ventilů.

Směšovací proudění s kompaktním proudem

SMĚŠOVACÍ PROUDĚNÍ S KOMPAKTNÍM PROUDEM VELKÉHO DOSAHU

- DÝZA
- VEKOOBJEMOVÁ VYÚSTKA

Dýza (tryska)

Pro distribuci přívodního vzduchu na velké vzdálenosti.

Nastavitelné dýzy se vyrábí s přestavením servopohonu nebo ručně. Pro nenáročnou instalaci se vyrábí také dýzy pevné, bez možnosti změny směru vyfukovaného vzduchu.

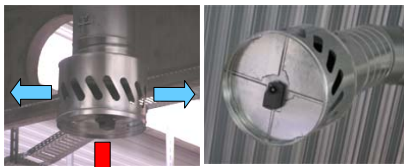
Dýza (tryska)

Dýza (tryska)

Velkoobjemová výústka

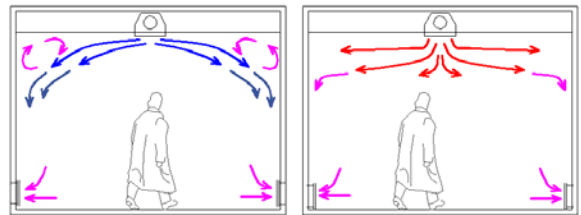

Prestavitelný výfuk vzduchu vodorovně (chlazení) nebo dolů (vytápění)

Směšovací proudění radiální

SMĚŠOVACÍ PROUDĚNÍ S RADIÁLNÍM PROUDEM

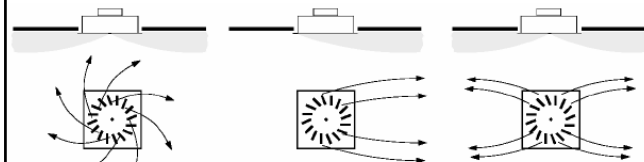
- VÍŘIVÁ VÝUŠŤ
- ANEMOSTAT
- DRALOVÁ VÝUŠŤ
- DĚROVANÝ DIFUZOR

Vířivá výušť

= box se čtvercovou nebo kruhovou čelní deskou. Čelní desky mají radiálně uspořádané pevné drážky nebo pohyblivé lamely a přívod vzduchu je veden přes rozptylový plech.

Vířivá výušť - nastavení lamel

Všechny lamely jsou nastavené na vnější šroubovici

Lamely jsou nastavené vždy z poloviny na vnitřní, resp. vnější šroubovici

Lamely protilehlého kvadrantu jsou nastavené na vnitřní, resp. vnější šroubovici

Vířivým výstupem vzduchu je zajištěno jeho intenzivní promíchání se stávajícím vzduchem. Tím je dosaženo podstatné snížení teploty a rychlosti proudění.

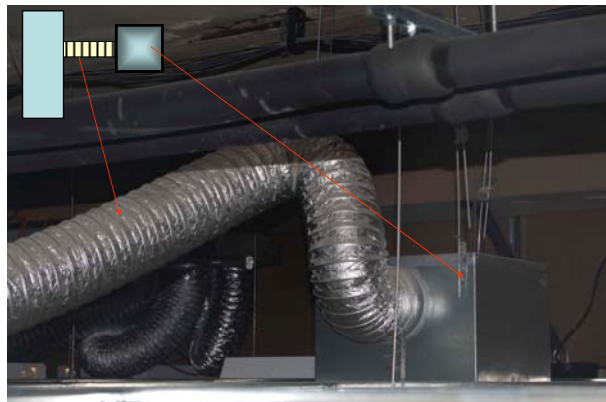
Vířivá výúst s termostatickým ovládáním

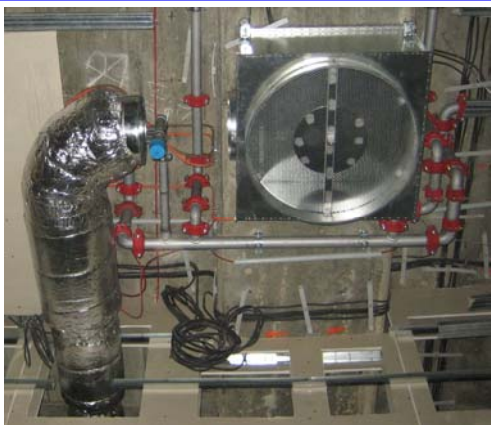
TEPLÝ VZDUCH

CHLADNÝ VZDUCH

Připojení koncových prvků s plenum boxem

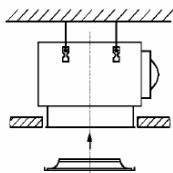
Vířivá výúst – připojení potrubí – prostorová koordinace

Připojení koncových prvků s plenum boxem

Anemostat

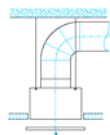
Anemostaty mají výtokové plochy z pevných profilových lamel, jejichž čtvercové nebo kruhové konstrukce, která zaručuje při přivádění vzduchu rovnoměrné proudění do všech směrů.

Dralová výúst

Natočení lopatek:

Pro distribuci velkého množství vzduchu s velkou teplotní diferencí (rozsah -10 až $+15^{\circ}\text{C}$). Změnou úhlu výstupu vzduchu (od vodorovného výstupu pro chlazení, přes šikmý výstup pro izotermní vzduch až po svislý výstup pro vytápění) je zajištěno intenzivní promíchání přiváděného vzduchu se vzduchem v místnosti.

CHLADNÝ VZDUCH
výstup vodorovný

IZOTERMNÍ VZDUCH
výstup ve směru 45°

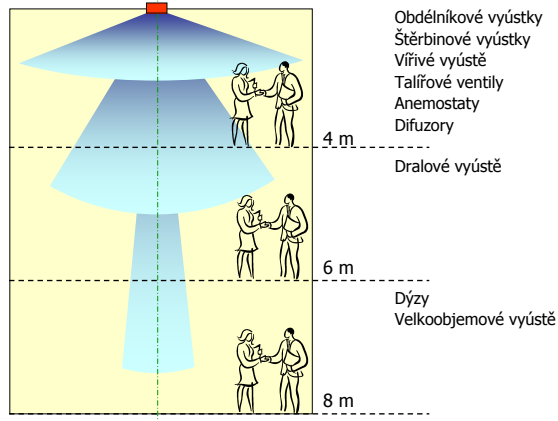

TEPLÝ VZDUCH
výstup svislý

Textilní vzduchovody s integrovanými štěrbinami

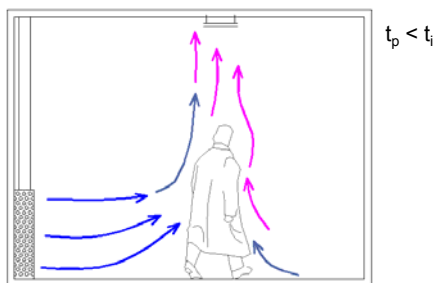

Použití distribučních prvků podle dosahu proudu

Zaplavovací větrání

ZAPLAVOVACÍ VĚTRÁNÍ

• VELKOPLOŠNÁ VYÚSTKA

Velkoplošná výúst'

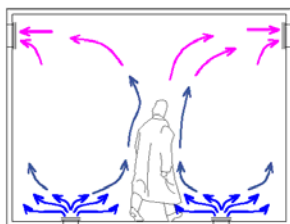

Prívod vzduchu malou rychlostí s nízkou turbulencí do pobytové zóny v blízkosti podlahy. Pro zajištění stabilizovaného proudění v pobytové oblasti musí být teplota přiváděného vzduchu o 1 až 3°C nižší, než je teplota vzduchu ve větraném prostoru. Venkovní vzduch se přivádí nízkou rychlostí v blízkosti podlahy a odvádí škodliviny z pobytové oblasti do podstropního prostoru.

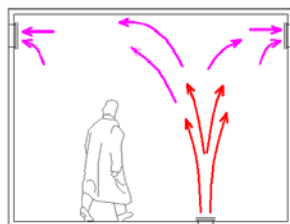
tvary: výústí kruhové, určené pro instalaci do prostoru, stěnové s půdorysem půlkruhovým a výústí rohové s půdorysem čtvrtkruhovým.

Proudění sdla nahoru

$t_p < t_i$

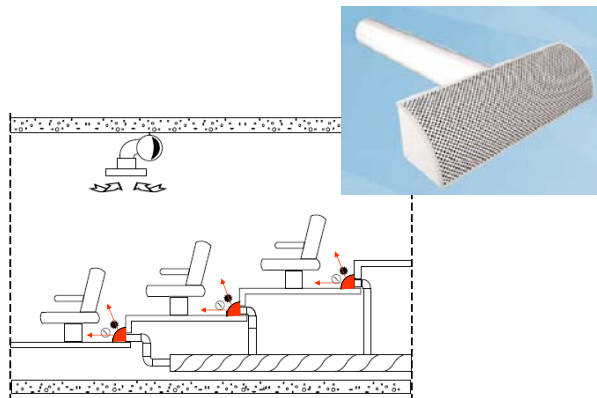

$t_p > t_i$

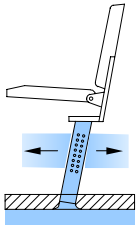

- PODLAHOVÁ VYÚSTKA
- VYÚSTKY INTEGROVANÉ V SEDACÍM NÁBYTKU

Podlahová výústka

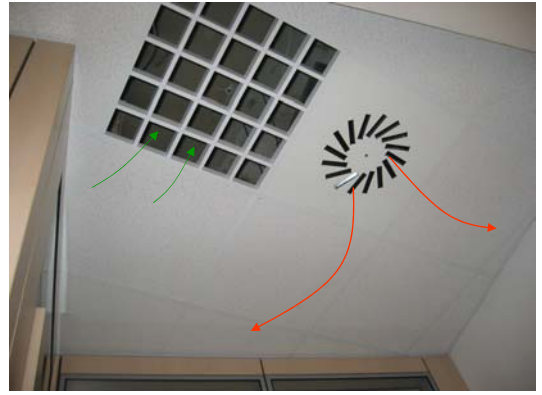
Podlahová vyústka

Přívod vzduchu integrovaný do interiéru

Další prvky pro odvod vzduchu – mříže ...

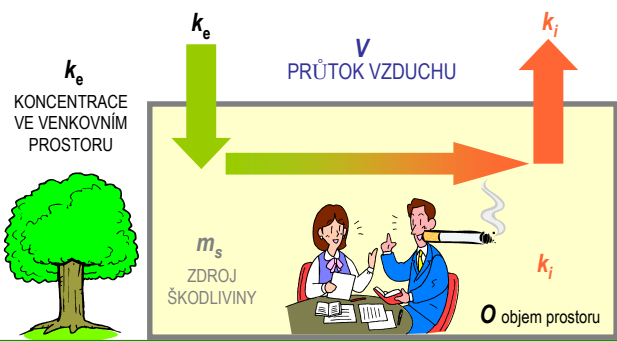

Netradiční řešení distribučních prvků

NÁVRH DISTRIBUCE VZDUCHU

Situování otvorů pro přívod a odvod vzduchu

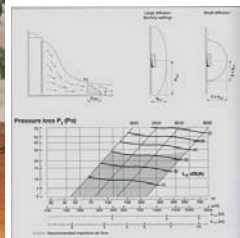
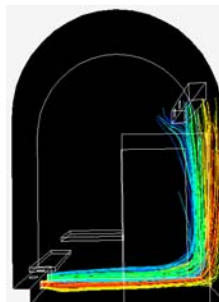
Přívod – do míst se nejvyšší čistotou   Odvod – do míst se vznikem škodlivin

Distribuční prvky – možnosti návrhu

MATEMATICKÝ
MODEL

EXPERIMENTÁLNÍ
ZKOUŠKA

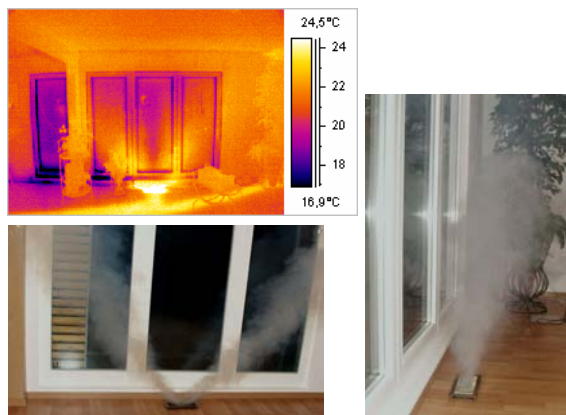
ZJEDNODUŠENÝ
VÝPOČET
ZÁKLADNÍCH
PARAMETRŮ

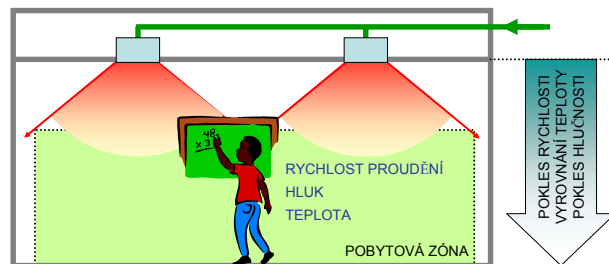
NÁVRHOVÝ PROGRAM VÝROBCE

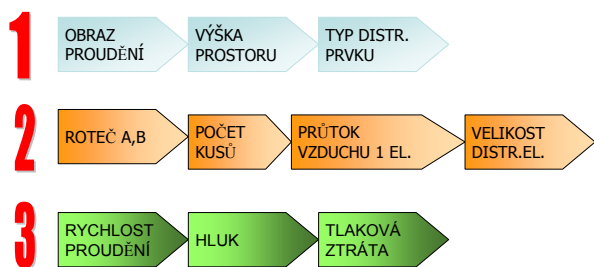
Distribuční prvky – ověření funkce

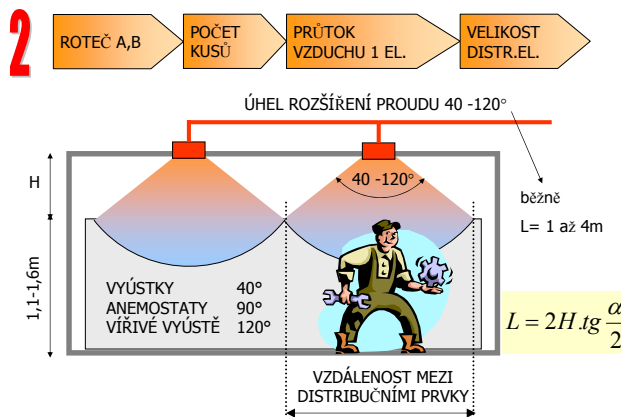
Distribuce vzduchu - zásadní funkční parametry

Návrh distribuce vzduchu

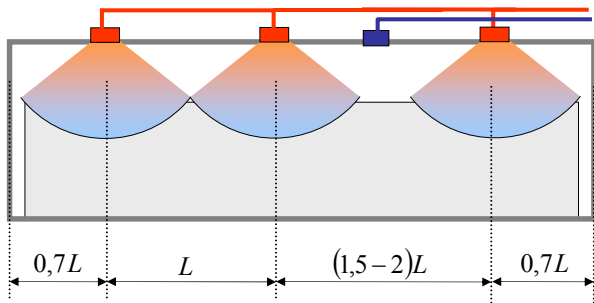

Návrh distribuce vzduchu - přívod

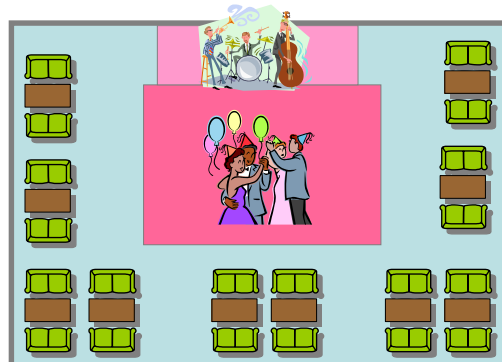

Návrh distribuce vzduchu - odvod

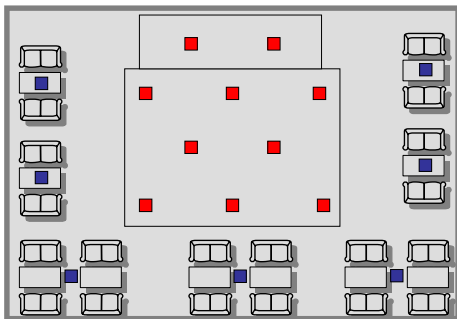
2. Rovnotlaké větrání:
 Průtok přiváděného vzduchu = průtok odváděného vzduchu
 Odvodních elementů může být méně (větší velikosti)
 Odvod vzduchu z místa škodlivin
 Pozor na zkrat přiváděného a odváděného vzduchu

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD taneční kavárna

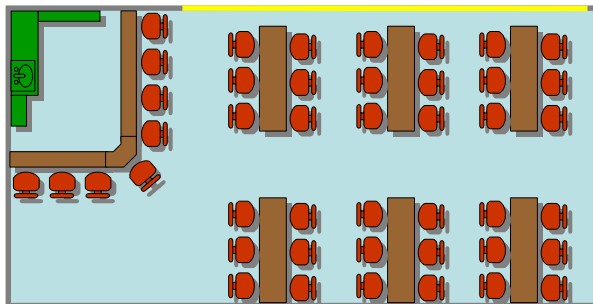

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD taneční kavárna

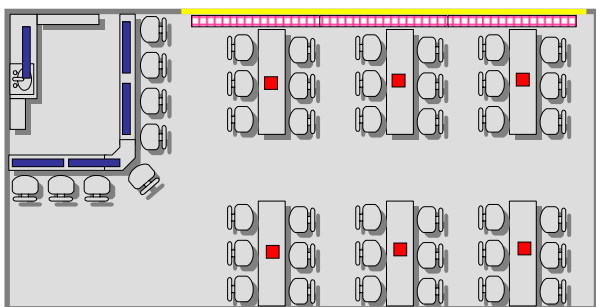

Počet osob $P = 40$ Průtok vzduchu $V = P \cdot D = 40 \cdot 70 = 2800 \text{ m}^3/\text{h}$
 $V_{p1} = V_p/n_p = 2800/10 = 280 \text{ m}^3/\text{h}$ $V_{o1} = 2800/7 = 400 \text{ m}^3/\text{h}$
 Místnost $25 \times 16 \times 3 \text{ m}$ výměna vzduchu $n = V/O = 2800/900 = 3,1 / \text{h}$

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD kino

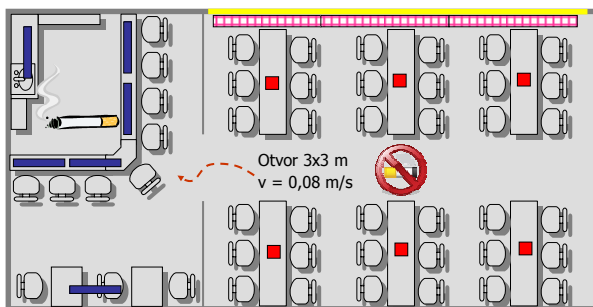

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD restaurace

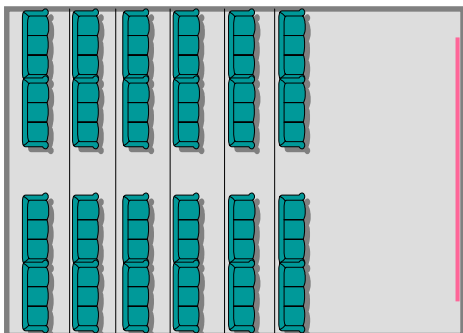
Počet osob $P = 44$ Průtok vzduchu $V = P \cdot D = 44 \cdot 60 = 2640 \text{ m}^3/\text{h}$
 $V_{p1} = V_p/n_p = 2640/6 = 440 \text{ m}^3/\text{h}$ $V_{o1} = 2640/5 = 528 \text{ m}^3/\text{h}$
 Místnost $20 \times 10 \times 3 \text{ m}$ výměna vzduchu $n = V/O = 2640/600 = 4,4 / \text{h}$

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD restaurace /kouření

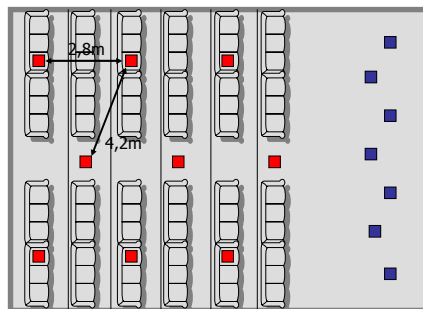

Pohyb vzduchu – VZT, okna, dveře, chodící lidé, zdroje tepla nebo chladu

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD kino

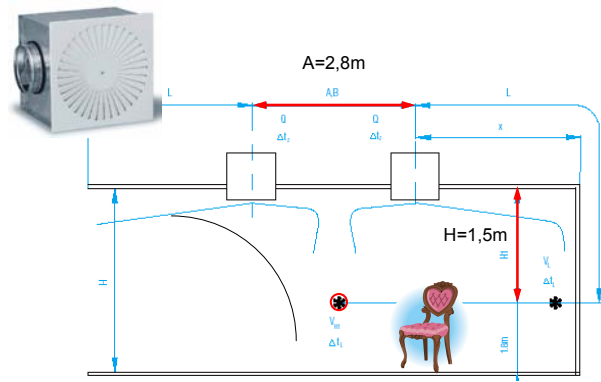

Návrh distribuce vzduchu – PŘÍKLAD kino

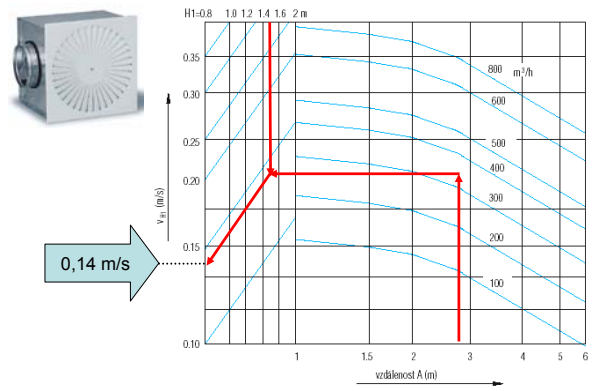

Počet osob $P = 72$ Průtok vzduchu $V = P \cdot D = 72 \cdot 40 = 2880 \text{ m}^3/\text{h}$
 $V_{p1} = V_p/n_p = 2800/9 = 320 \text{ m}^3/\text{h}$ $V_{o1} = 2880/7 = 411 \text{ m}^3/\text{h}$
 Místnost $20 \times 15 \times 5 \text{ m}$ výměna vzduchu $n = V/O = 2880/1500 = 1,9 / \text{h}$

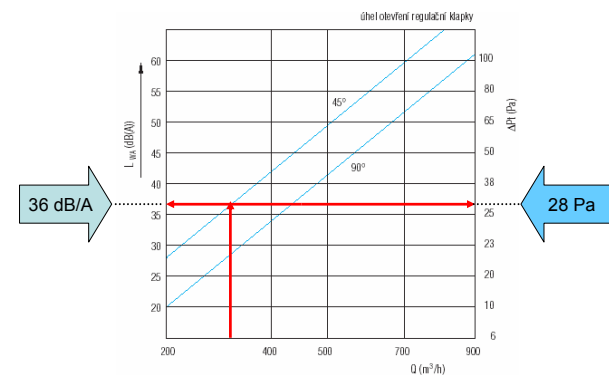
Posouzení rychlosti vzduchu v pobytové zóně

Posouzení rychlosti vzduchu v pobytové zóně

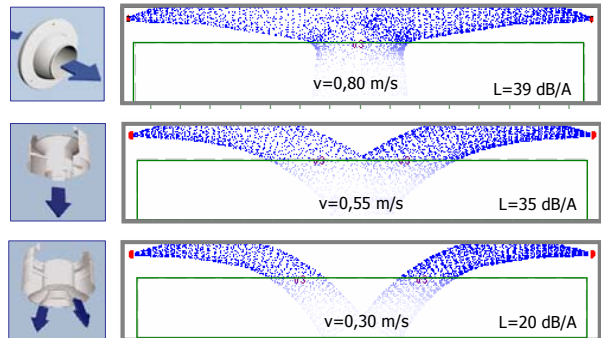

Akustický výkon a tlaková ztráta

Rychlost proudění vzduchu v pobytové zóně

Nástroje pro návrh obrazu proudění - variantní řešení, posouzení rychlosti proudění a hlučnosti

Rychlost proudění vzduchu v pobytové zóně

SYSTÉMY
NUCENÉHO VĚTRÁNÍ

Nucené větrání – úvod do problému

TZB

VZDUCHOTECHNIKA

VYTÁPĚNÍ

ZDRAVOTNÍ TECHNIKA

VĚTRÁNÍ

PŘIROZENÉ (přírodní síly)

NUCENÉ (ventilátor)

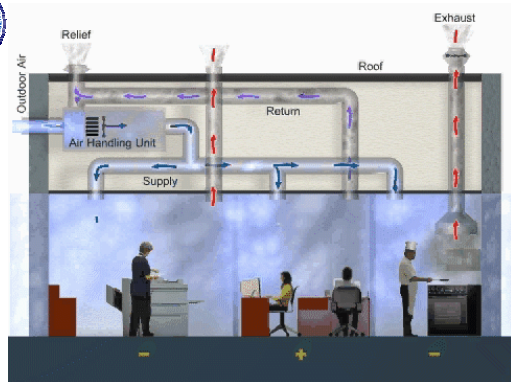
PRŮMYSLOVÁ
VZDUCHOTECHNIKA

ODSÁVÁNÍ

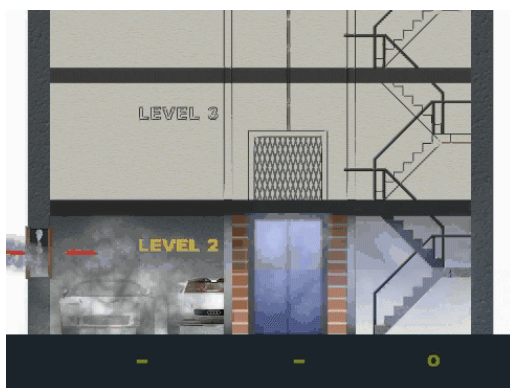
TEPLOVZDUŠNÉ
VYTÁPĚNÍ

KLIMATIZACE

Nucené větrání – úvod do problému

Nucené větrání – úvod do problému

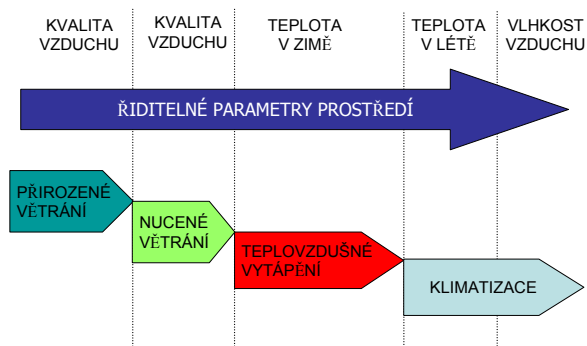
Nucené větrání – princip a funkce

- řízená mechanická výměna znehodnoceného vzduchu v daném prostoru za vzduch zpravidla venkovní
- zajištění zejména **oděrového mikroklimatu** místností či k odvedení tepelných příp. dalších hmotnostních škodlivin vznikajících v budovách a při technologických procesech
- Nucená výměna vzduchu, jeho proudění a tím i přenos látek je vyvolán mechanicky tj. **ventilátorem**, jenž je součástí vzduchotechnické strojovny či jednotky
- Nucené větrání tvoří vzduchotechnické zařízení s jednou termodynamickou funkcí (**ohřev**) k úpravě přírodního vzduchu sloužícího tvorbě interního mikroklimatu

Přednosti nuceného větrání

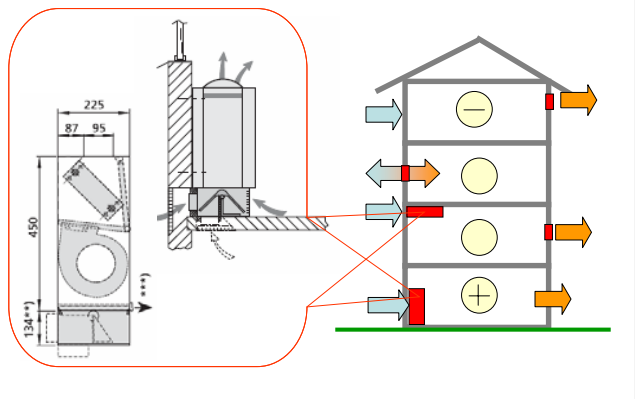
- výměna vzduchu nezávislá na klimatických podmínkách,
- řízená výměna vzduchu v prostoru,
- filtrace a teplotní úprava přírodního vzduchu,
- úprava tlakových poměrů v budově a ve větracích prozorech,
- možnost zpětného využití tepla,
- kombinovaný provoz s využitím cirkulačního vzduchu v extrémním ročním období.

Základní členění - možnosti různých VZT systémů

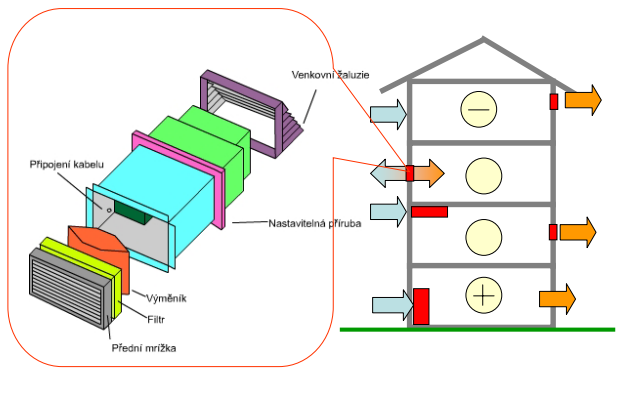
Decentrální větrací systémy

Větrací jednotka typu fancoil (parapetní provedení s opláštěním)

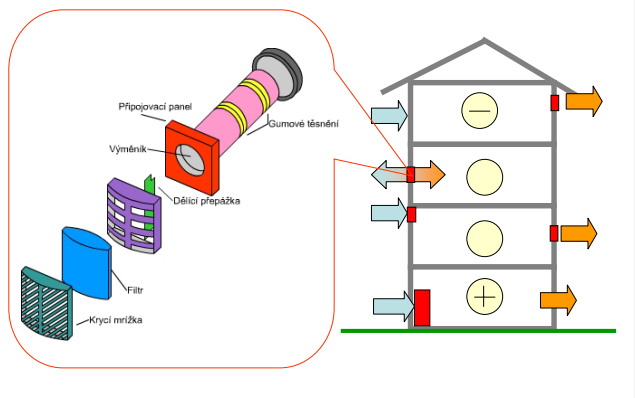
Prvky pro decentrální větrací systémy

Mini větrací jednotka pro vestavbu do obvodové zdi

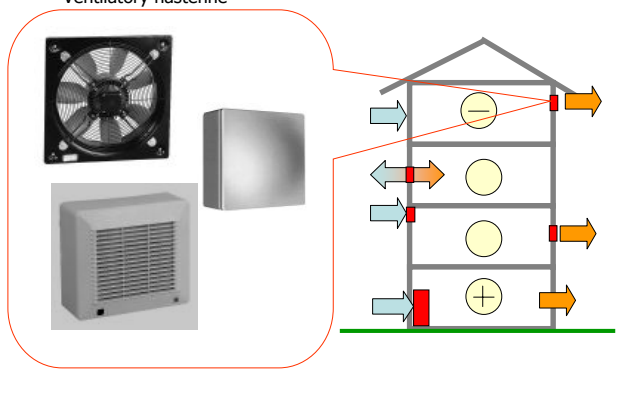
Prvky pro decentrální větrací systémy

Mini větrací jednotka pro vestavbu do obvodové zdi

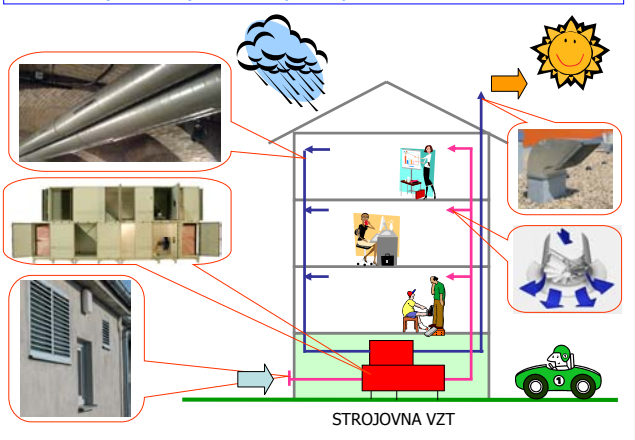

Prvky pro decentrální větrací systémy

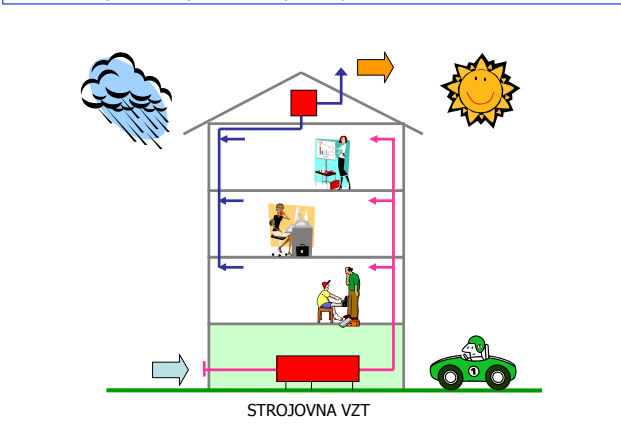
Ventilátory nástěnné

Centrální (ústřední) větrací systémy - schéma

Centrální (ústřední) větrací systémy - schéma

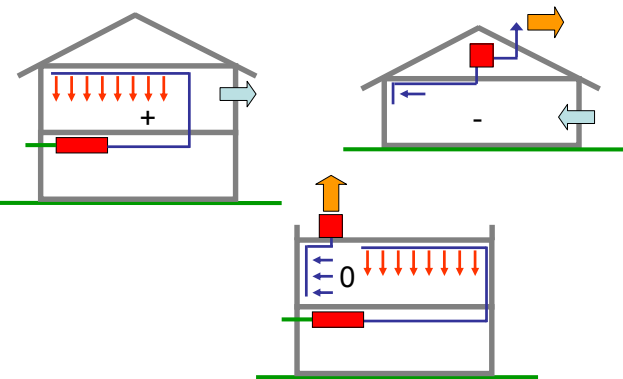
Centrální (ústřední) větrací systémy - schéma

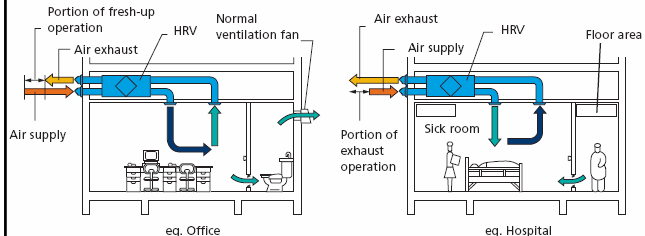
Nucené větrání – členění podle tlakových poměrů

větrání rovnotlaké	větrací systém při rovnosti průtoků nuceně přiváděného a nuceně odváděného vzduchu
větrání nuceným přívodem vzduchu	způsob větrání s nuceným přívodem a přirozeným odvodem vzduchu
větrání přetlakové	větrací systém s větším průtokem nuceně přiváděného vzduchu do prostoru vzhledem k průtoku vzduchu nuceně odváděného
větrání nuceným odvodem vzduchu	způsob větrání s nuceným odvodem a přirozeným přívodem vzduchu
větrání podtlakové	větrací systém s větším průtokem nuceně odváděného vzduchu z prostoru, vzhledem k průtoku vzduchu nuceně přiváděného

Nucené větrání – členění podle tlakových poměrů

Nucené větrání – členění podle tlakových poměrů

přetlak

podtlak